

Na temelju članka 3. stavak (3), članka 10. st. (8) i (9), članka 12. stavak (4), članka 13. stavak (6), članka 16. stavak (5), članka 18. stavak (4), članka 21. stavak (8), članka 22. stavak (13), članka 80. stavak (2) Zakona o sjemenu i sadnom materijalu poljoprivrednih biljaka Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 3/05) i članka 61. stavak (2) Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02 i 102/09), Uprava Bosne i Hercegovine za zaštitu zdravlja bilja, u suradnji sa nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, donosi

PRAVILNIK O STAVLJANJU U PROMET SJEMENA ŽITA U BOSNI I HERCEGOVINI

Članak 1.

(Predmet)

- (1) Ovim Pravilnikom propisuju se uvjeti i priprema za stavljanje u promet, stavljanje u promet i uvoz sjemena žita u Bosni i Hercegovini.
- (2) Ovaj Pravilnik se odnosi na sjemena sljedećih vrsta žita:

Avena nuda L., Avena sativa L.	zob
Hordeum vulgare L.	ječam
Fagopyrum esculentum Moench	heljda
Panicum miliaceum L. (sinonimi: P. italicum, P. germanicum)	proso
Secale cereale L.	raž
Sorghum bicolor (L.) Moench	sirak
Sorghum sudanense (Piper) Stapf.	sudanska trava
X Triticosecale Wittm.	pšenoraž, tritikale
Triticum aestivum L.	pšenica
Triticum durum Desf.	durum (tvrda) pšenica
Triticum spelta L.	spelta, krupnik, pir
Zea mays L. (Partim)	kukuruz, osim šećerca i kokičara

- (3) Ovaj Pravilnik se odnosi i na hibride koji su rezultat križanja sirka i sudanske trave, *Sorghum bicolor* (L.) Moench X *Sorghum sudanense* (Piper) Stapf, čije sjeme mora zadovoljavati standarde navedene za roditeljske vrste.

Članak 2.

(Izuzeci od primjene)

- (1) Ovaj Pravilnik ne primjenjuje se na sjeme žita namijenjeno izvozu, koje se proizvodi sukladno članku 25. st. (1) i (2) Zakona o sjemenu i sadnom materijalu poljoprivrednih biljaka Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 3/05), (u daljnjem tekstu: Zakon).
- (2) Ovaj Pravilnik ne primjenjuje se na:
 - a) isporuku sjemena za zvanična ispitivanja i isporuke inspekcijским organima;
 - b) isporuku malih količina sjemena u znanstvene svrhe ili rad na selekciji sorti;
 - c) odgovarajuće količine sjemena za druga testiranja i ogleda pod uvjetom da pripadaju sortama za koje je

podniet zahtjev za upis u Sortnu listu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 59/10 i 02/12), (u daljnjem tekstu: Sortna lista);

- d) isporuku sjemena dorađivačima koji time ne stiču pravo posjedništva na isporučeno sjeme.
- (3) Količine sjemena žita iz stavka (1) toč. b) i c) ovog članka su količine sjemena dovoljne za sjetvu površine od 0,1 ha.
- (4) Uprava Bosne i Hercegovine za zaštitu zdravlja bilja (u daljnjem tekstu: Uprava), u suradnji sa nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH, izdaje dozvolu dobavljačima za stavljanje u promet u Bosni i Hercegovini sjemena iz stavka (2) točka (b) ovog članka, sukladno članku 18. Zakona.
- (5) U slučaju genetički modificiranog materijala takva dozvola se može izdati samo ukoliko su poduzete sve odgovarajuće mjere da bi se izbjegli nepovoljni utjecaji na ljudsko zdravlje i okoliš, sukladno važećim propisima koji uređuju oblast genetički modificiranih organizama (u daljnjem tekstu: GMO).

Članak 3.

(Izuzeci za uvjete stavljanja u promet)

Izuzetno od odredbi članka 10. i članka 12. stavak (3) Zakona, a sukladno članku 13. Zakona, Uprava, u suradnji sa nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH, može:

- a) na zahtjev dobavljača, dozvoliti stavljanje u promet sjemena žita sorte koja je u procesu priznavanja i upisa u Sortnu listu, najviše do količine sjemena dovoljne za sjetvu površine od 10 hektara;
- b) dozvoliti registriranim dobavljačima da stave u promet sjeme oplemenjivača, predosnovno, osnovno, deklarirano/certificirano sjeme (C), deklarirano/certificirano sjeme prve generacije (C1), deklarirano/certificirano sjeme druge generacije (C2), sjeme žita koja ne ispunjavaju neki od potrebnih zahtjeva za sjeme, definiranih Privitkom III ovog Pravilnika;
- c) promijeniti zahtjeve u pogledu stavljanja etiketa definiranih Privitkom V ovog Pravilnika;
- d) omogućiti da se sjeme heljde i prosa stavi u promet u kategorijama navedenim u Privitku III ovog Pravilnika;
- e) staviti u promet sjeme kategorije "komercijalno" (K) ukoliko je to sjeme:
 - 1) proizvedeno u ime i za račun dobavljača prema odredbama članka 18. stavak (1) točka d) Zakona;
 - 2) izvorna/autohtona vrsta;
 - 3) namijenjeno za sjetvu usjeva za proizvodnju;
 - 4) ispunjava zahtjeve kvaliteta za sjeme kategorije "komercijalno" (K), kako je navedeno u Prilogu III ovog Pravilnika;
 - 5) deklarirano/certificirano sukladno odredbama ovog Pravilnika.

Članak 4.

(Definicije)

Izrazi upotrebljeni u Zakonu upotrebljavaju se i u ovom Pravilniku, a specifični izrazi upotrebljeni u ovom Pravilniku imaju sljedeća značenja:

- a) "**Organ za potvrđivanje**" tijelo je koje je odgovorno za sva pitanja koja se odnose na proizvodnju, izdavanje deklaracija/certifikata, testiranja i stavljanje u promet sjemena žita;
- b) "**Zvanični pregled**" pregled je obavljen od strane Organa za potvrđivanje, na osnovu zahtjeva za

- pregled i ovisno od uplate troškova definiranim posebnim pravnim propisima;
- c) **"Zvanična deklaracija/certifikat"** dokument je koji izdaje Organ za potvrđivanje sukladno Privitku I ovog Pravilnika, a "zvanično deklarirani/certificirani" se tumači sukladno gore navedenom;
- d) **"Zvanična etiketa" i "Zvanična etiketa unutar pakiranja"** etiketa je izdata od strane Organa za potvrđivanje na osnovu odredbi ovog Pravilnika navedenih u Privitku V ovog Pravilnika;
- e) **"Partija sjemena u smislu ovog pravilnika"** ustanovljena je količina sjemena žita koja ne prelazi težinu koja je specificirana u Dijelu II Privitka IV ovog Pravilnika i koja nosi jedinstveni referentni broj, u kojoj su sjemena tako izmiješana da, koliko je to moguće, partija sjemena nema pokazatelja heterogenosti;
- f) **"Sjeme oplemenjivača"** sjeme je ječma, raži, sirka, sudanske trave, tritikale, pšenice, durum pšenice, spelt pšenice i kukuruza, izuzev sjemena kukuruza kokičara i kukuruza šećerca, generacije prije predosnovnog sjemena koje je proizvedeno od strane ili pod odgovornošću oplemenjivača koji je u Bosni i Hercegovini održavalac sorte, a koje je namijenjeno za proizvodnju predosnovnog ili osnovnog sjemena;
- g) **"Predosnovno sjeme"** sjeme je zobi, ječma, raži, sirka, sudanske trave, tritikale, pšenice, durum pšenice, spelt pšenice i kukuruza izuzev sjemena kukuruza kokičara i kukuruza šećerca, generacije prije osnovnog sjemena koje je proizvedeno od strane ili pod odgovornošću oplemenjivača iz sjemena oplemenjivača koje ispunjava zahtjeve za osnovno sjeme definirane Privitkom III ovog Pravilnika, za koje je izdata zvanična deklaracija/certifikat sukladno Privitku I ovog Pravilnika i koje je namijenjeno proizvodnji osnovnog sjemena, za koje je zvaničnim pregledom ustanovljeno da ispunjava uvjete navedene u ovoj točki;
- h) **"Osnovno sjeme"** sjeme je zobi, ječma, raži, heljde, prosa, sirka, sudanske trave, tritikale, pšenice, durum pšenice, spelt pšenice i kukuruza, izuzev sjemena kukuruza kokičara i kukuruza šećerca, koje je proizvedeno od strane ili pod odgovornošću oplemenjivača iz predosnovnog sjemena, koje ispunjava zahtjeve za osnovno sjeme definirane Privitkom III ovog Pravilnika i za koje je izdata zvanična deklaracija/certifikat sukladno Privitku I ovog Pravilnika, a namijenjeno je za proizvodnju deklariranog/certificiranog sjemena (C), deklariranog/certificiranog sjemena prve generacije (C1) i deklariranog/certificiranog sjemena druge generacije (C2) i za koje je zvaničnim pregledom ustanovljeno da ispunjava uvjete navedene u ovoj točki;
- i) **"Osnovno sjeme hibrida"** sjeme je hibrida zobi, ječma, raži, sirka, sudanske trave, samooplodive tritikale, pšenice, koje ispunjavaju zahtjeve osnovnog sjemena definiranih u Privitku III ovog Pravilnika, i za koje je izdata zvanična deklaracija/certifikat sukladno Privitku I ovog Pravilnika, a koje je namijenjeno za proizvodnju hibrida i za koje je zvaničnim pregledom ustanovljeno da ispunjavaju uvjete navedene u ovoj točki;
- j) **"Osnovno sjeme"** kukuruza i sirka sjeme je stranooplodnih sorti koje je proizvedeno pod odgovornošću oplemenjivača sukladno prihvaćenoj praksi za održavanje sorte:
- 1) koje je namijenjeno proizvodnji sjemena kategorije "deklarirano/certificirano sjeme" ili "top cross" hibridi ili hibridi međusorti;
 - 2) koje ispunjava zahtjeve osnovnog sjemena definirane u Prilogu III ovog Pravilnika i za koje je izdata zvanična deklaracija/certifikat sukladno Privitku I ovog Pravilnika;
 - 3) za koje je zvaničnim pregledom ustanovljeno da ispunjava uvjete navedene u ovoj točki.
- k) **"Osnovno sjeme inbred linija"** sjeme je:
- 1) koje je proizvedeno pod odgovornošću oplemenjivača, sukladno prihvaćenoj praksi za održavanje sorte;
 - 2) koje ispunjava zahtjeve osnovnog sjemena definirane u Privitku III ovog Pravilnika,
 - 3) za koje je izdata zvanična deklaracija/certifikat sukladno Privitku I ovog Pravilnika,
 - 4) za koje je zvaničnim pregledom ustanovljeno da ispunjava uvjete navedene u ovoj točki.
- l) **"Osnovno sjeme prostih hibrida"** sjeme je:
- 1) koje je namijenjeno za proizvodnju dvostrukih, trostrukih ili "top cross" hibrida;
 - 2) koje ispunjava zahtjeve osnovnog sjemena kako je definirano u Privitku III ovog Pravilnika i za koje je izdata zvanična deklaracija/certifikat sukladno Privitku I ovog Pravilnika;
 - 3) za koje je zvaničnim pregledom ustanovljeno da ispunjava uvjete navedene u ovoj točki.
- m) **"Deklarirano/certificirano sjeme" (C)** sjeme je raži, sirka, sudanske trave, kukuruza i hibrida zobi, ječma, pšenice, durum pšenice, spelt pšenice i samooplodne tritikale:
- 1) koje je proizvedeno iz osnovnog sjemena ili ako to oplemenjivač zahtjeva, iz predosnovnog sjemena;
 - 2) koje je namijenjeno proizvodnji žita, izuzev sjemena žita;
 - 3) koje ispunjava zahtjeve deklariranog/certificiranog sjemena definirane u Privitku III ovog Pravilnika i za koje je izdata zvanična deklaracija/certifikat sukladno Privitku I ovog Pravilnika;
 - 4) za koje je zvaničnim pregledom ustanovljeno da ispunjava gore pomenute zahtjeve ili u slučaju uvjeta definiranih u Prilogu III ovog Pravilnika, ispunjava one uvjete koji su definirani zvaničnim pregledom ili pregledom obavljenim od strane zvanične kontrole.
- n) **"Deklarirano/certificirano sjeme prve generacije" (C1)** sjeme je zobi, ječma, heljde, prosa, tritikale, pšenice, durum pšenice i spelt pšenice izuzev hibrida u svakom od ovih vrsta:
- 1) koje je proizvedeno izravno iz osnovnog sjemena ili ako oplemenjivač zahtjeva iz predosnovnog sjemena;
 - 2) koje je namijenjeno za proizvodnju deklariranog/certificiranog sjemena druge generacije (C2) ili u sve druge svrhe izuzev proizvodnje sjemena žita;
 - 3) koje ispunjava zahtjeve deklariranog/certificiranog sjemena definirane u Privitku III ovog

- Pravilnika i za koje je izdata zvanična deklaracija/certifikat sukladno Privitku I ovog Pravilnika;
- 4) za koje je zvaničnim pregledom ustanovljeno da ispunjava uvjete navedene u ovoj točki.
- o) **"Deklarirano/certificirano sjeme druge generacije" (C2)** sjeme je zobi, ječma, heljde, prosa, tritikale, pšenice, durum pšenice i spelt pšenice, izuzev hibrida u svakom od ovih vrsta:
- 1) koje je proizvedeno izravno iz osnovnog sjemena ili iz deklariranog/certificiranog sjemena prve generacije (C1) ili ako oplemenjivač to zahtjeva iz predosnovnog sjemena;
 - 2) koje je namijenjeno za sve svrhe izuzev proizvodnje sjemena žita;
 - 3) koje ispunjava zahtjeve deklariranog/certificiranog sjemena druge generacije (C2) definirane u Privitku III ovog Pravilnika i za koje je izdata zvanična deklaracija/certifikat sukladno Privitku I ovog Pravilnika;
 - 4) za koje je zvaničnim pregledom ustanovljeno da ispunjava uvjete navedene u ovoj točki.
- p) **"Stranooplodna sorta"** dovoljno je ujednačena i stabilna sorta;
- r) **"Inbred linija"** dovoljno je ujednačena i stabilna sorta koja je dobivena ili umjetnom samooplođnom zajedno sa selekcijom preko nekoliko uzastopnih generacija ili odgovarajućim postupcima;
- s) **"Prosti hibrid"** prva je generacija križanja između dvije inbred linije koje definira oplemenjivač;
- t) **"Dvostruki hibrid"** prva je generacija križanja između dva prosta hibrida koje je definirao oplemenjivač;
- u) **"Trostruki hibrid"** prva je generacija križanja koju je definirao oplemenjivač između inbred linije i prostog hibrida;
- v) **"Top cross"** prva je generacija križanja koju je definirao oplemenjivač između inbred linije ili prostog hibrida i stranoopodne sorte;
- z) **"Medusortni hibrid"** prva je generacija križanja koju je definirao oplemenjivač između biljaka proizvedenih iz osnovnog sjemena dvije stranoopodne sorte.

Članak 5.

(Promet sjemena)

- (1) U promet se može staviti sjeme žita kategorija: sjeme oplemenjivača, predosnovno, osnovno i deklarirano/certificirano sjeme (C), deklarirano/certificirano sjeme prve generacije (C1), deklarirano/certificirano sjeme druge generacije (C2), ukoliko su sorte sjemena žita upisane u Sortnu listu, službeno potvrđeno, pakirano u partijama sjemena ili djelimičnim partijama te označeno sukladno odredbama ovog Pravilnika.
- (2) Sjeme koje nije proizvedeno i pakirano u Bosni i Hercegovini, a čije su sorte upisane u Sortnu listu, koje je deklarirano/certificirano sukladno odgovarajućoj šemi sjemena Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (u daljnjem tekstu: OECD) i koja ispunjava zahtjeve definirane u Privitku III ovog Pravilnika, stavlja se u promet u Bosni i Hercegovini, ako za to sjeme postoji sljedeća dokumentacija:
 - a) rezultati testiranja sjemena svake partije na međunarodnoj deklaraciji partije sjemena narančaste boje, koja je izdata prema pravilima Međunarodnog

udruženja za testiranje sjemena (u daljnjem tekstu: ISTA certifikat);

- b) OECD certifikat;
 - c) deklaracija/certifikat zajedno sa fitosanitarnim certifikatom koji je izdala Organizacija za zaštitu zdravlja bilja zemlje izvoznice sjemena, sa naznakom da partija sjemena ispunjava propisane uvjete sukladno Zakonu o zaštiti zdravlja bilja ("Službeni glasnik BiH", broj 23/03).
- (3) Dobavljač može staviti u promet predosnovno i osnovno sjeme koje u drugom pogledu ispunjava zahtjeve osnovnog sjemena propisane Privitkom III ovog Pravilnika i za koje je izdata zvanična deklaracija/certifikat sukladno Privitku I ovog Pravilnika, a koja imaju niži postotak klijavosti od onoga koji je propisan Privitkom III ovog Pravilnika u poređenju sa sjemima te vrste. Ova činjenica se mora navesti na zvaničnoj etiketi, a etiketa dobavljača koja se stavlja na vanjski dio pakiranja sadrži izjavu o klijavosti sjemena zajedno sa nazivom i adresom dobavljača i referentnim brojem partije.
- (4) Ako zvanični pregled u pogledu klijavosti nije okončan, predosnovno, osnovno ili deklarirano/certificirano sjeme se može staviti u promet ako je deklarirano/certificirano sa naznakom da je deklaracija/certifikat dodjeljena na osnovu privremenog izvješća o čistoći sjemena, sa tačnim nazivom i adresom prvog kupca. Dobavljač mora garantirati da su podaci o klijavosti ustanovljeni na osnovu privremene analize. Postotak klijavosti, naziv i adresa dobavljača i referentni broj partije sjemena koje se stavlja u promet moraju biti upisani na etiketu. Ova klijavost se navodi u svrhu stavljanja u promet, na etiketi koja nosi naziv i adresu dobavljača i referentni broj partije sjemena. Ove odredbe se ne odnose na sjemena koja se uvoze u Bosnu i Hercegovinu.
- (5) Kao već uzgojeno sjeme sorti, koje su upisane u Sortnu listu i koje ispunjavaju potrebne uvjete za stavljanje u promet, mogu se staviti u promet pod uvjetom da se autentičnost sjemena može osigurati korištenjem identifikacionog broja usjeva.

Članak 6.

(Zahtjev za izdavanje zvanične deklaracije/certifikata)

- (1) Zahtjev za izdavanje zvanične deklaracije/certifikata za partije sjemena oplemenjivača, predosnovnog, osnovnog i deklariranog/certificiranog sjemena (C), deklariranog/certificiranog sjemena prve generacije (C1), deklariranog/certificiranog sjemena druge generacije (C2), dostavlja se u pisanoj formi Organu za potvrđivanje. Zahtjev za izdavanje zvanične deklaracije/certifikata propisan je na Obrascu broj 1., Dijela II, Privitka I ovog Pravilnika.
- (2) Nakon prijema zahtjeva za izdavanje zvanične deklaracije/certifikata iz stavka (1) ovog članka, Organ za potvrđivanje postupa sukladno odredbama Dijela I, Privitka I ovog Pravilnika.
- (3) Ako su Organu za potvrđivanje tijekom postupka službenog potvrđivanja dostupne informacije kojima se potvrđuje da sjeme ne ispunjava zahtjeve ovog Pravilnika, Organ za potvrđivanje će odbiti izdavanje zvanične deklaracije/certifikata.
- (4) Ukoliko Organ za potvrđivanje poslije izdavanja zvanične deklaracije/certifikata dođe do informacija na osnovu kojih se može utvrditi da sjeme nije ispunjavalo uvjete, povlači zvaničnu deklaraciju/certifikat za cijelu partiju ili dio partije tog sjemena.

- (5) Za sva sjemena za koje je zvanična deklaracija/certifikat povučena smatra se da nisu zvanično deklarirana/certificirana.
- (6) U slučaju da, sukladno st. (3), (4) i (5) ovog članka, sjemena nisu zvanično deklarirana/certificirana, dobavljač sjemena, u što kraćem roku, a najkasnije u roku od sedam dana poslije prijema izvješća, izvještava kupca u pisanoj formi da sjemena nisu zvanično deklarirana/certificirana.
- (7) Organ za potvrđivanje vodi evidenciju o izdanim zvaničnim deklaracijama/certifikatima na Obrascu broj 3., Dijela II, Privitka I ovog Pravilnika, a dobavljač vodi evidenciju o sjemenu za koje se podnosi Zahtjev za izdavanje zvanične deklaracije/certifikata na Obrascu broj 4. Dijela II, Privitka I ovog Pravilnika.
- (2) Pakiranje (izuzev malih pakiranja) sjemena oplemenjivača, predosnovnog, osnovnog i deklariranog/certificiranog sjemena (C), deklariranog/certificiranog sjemena prve generacije (C1), deklariranog/certificiranog sjemena druge generacije (C2) ili mješavine sjemena, treba imati sa vanjske strane prikačenu zvaničnu etiketu, koja ovisno o vrsti sjemena, sadrži potrebne podatke i ona je minimalne veličine i boje kako je to navedeno u Privitku V ovog Pravilnika. Etiketa je ili ljepljiva ili pričvršćena za pakiranje na način koji je odobren od strane Organa za potvrđivanje i pričvršćena je (u oba slučaja) pod kontrolom Organa za potvrđivanje.
- (3) Mala pakiranja su pakiranja koja sadrže najviše ukupne mase do 15 kg sjemena žita, i to:
 - a) za sjeme žita osim sjemena kukuruza, sirka i sudanske trave do 15 kg;
 - b) za sjeme kukuruza najviše do 2 kg;
 - c) za sjeme sirka i sudanske trave i njihovih hibrida do 1 kg.

Članak 7.

(Uzimanje uzoraka)

- (1) Uzorak sjemena u svrhu zvaničnog ispitivanja uzima fitosanitarni ili poljoprivredni inspektor, prema odredbama članka 68. Zakona i sukladno zahtjevima iz Privitka IV ovog Pravilnika.
- (2) Uzorak se uzima i dijeli u dva dijela, svaki dio minimalne težine navedene u Dijelu II, Privitka IV ovog Pravilnika, od kojih se jedan dio ispituje u ovlaštenoj instituciji za ispitivanje sjemena, a drugi je zatvoren i drži se na sigurnom mjestu ovlaštene institucije, sa obavezom čuvanja u periodu od godinu dana.
- (3) Ukoliko se utvrdi da uzorak sjemena za zvanično ispitivanje nije uzet sukladno zahtjevima iz Privitka IV ovog Pravilnika, u tom slučaju se ne obavlja zvanično ispitivanje takvog uzorka, niti se nastavlja dalje ispitivanje, a svi nalazi i rezultati dobiveni tijekom bilo kog zvaničnog ispitivanja uzoraka sjemena se smatraju nevažećim.
- (4) Ako sukladno članku 5. stavak (3), ovog Pravilnika dobavljač želi staviti u promet predosnovno sjeme ili osnovno sjeme manjeg procenta kljavosti nego što je to propisano Privitkom III ovog Pravilnika, taj podatak se navodi na zvaničnoj etiketi i na etiketi dobavljača koja se pričvršćuje na vanjski dio pakiranja. Dodatna etiketa sadrži podatke o kljavosti sjemena, naziv i adresu dobavljača i referentni broj partije sjemena. Ukoliko, sukladno članku 5. stavak (4), ovog Pravilnika, dobavljač stavi u promet prvom kupcu predosnovno sjeme, osnovno sjeme ili deklarirano/certificirano sjeme prije dobivanja rezultata konačne analitičke analize kljavosti, dodatna etiketa, sa nazivom i adresom dobavljača, podacima o kljavosti sjemena i referentnim brojem partije, pričvršćuje se na vanjski dio pakiranja.

Članak 8.

(Zatvaranje pakiranja)

- (1) U promet se može staviti pakiranje sjemena oplemenjivača, predosnovnog, osnovnog i deklariranog/certificiranog sjemena generacija (C), (C1), i (C2), ukoliko je pakiranje nakon uzimanja uzoraka zatvoreno od strane ili pod kontrolom fitosanitarnog ili poljoprivrednog inspektora i to na takav način da se pakiranja ne mogu otvoriti bez oštećenja ili ostavljanja traga oštećenja.
- (2) Ako se pakiranje sjemena koje je zatvoreno sukladno stavku (1) ovog članka otvori, ono se ne smije ponovno zatvarati, izuzev od strane i pod kontrolom fitosanitarnog ili poljoprivrednog inspektora.
- (3) U slučaju ponovljenog pakiranja i zatvaranja sjemena žita, osim malog pakiranja, dobavljač podnosi zahtjev na Obrascu broj 2., Dijela II, Privitka I ovog Pravilnika.
- (4) Dobavljač vodi evidenciju zatvaranja pakiranja sukladno evidenciji o masi preuzetog sjemena prema Obrascu broj 5., Dijela III, Privitka I ovog Pravilnika.
- (5) Nadležni inspektor će sukladno članku 21. stavak (6) Zakona, pisanim putem izvijestiti Upravu i nadležne organe entiteta i Brčko Distrikta BiH o svim nepravilnostima ustanovljenim tijekom nadzora dobavljača, a u vezi uvjeta za stavljanje u promet sjemena žita prema odredbama ovog Pravilnika.
- (6) Malo pakiranje sjemena mora imati prikačenu zvaničnu etiketu sa vanjske strane strane koja sadrži, ovisno o sjemenu, podatke o navedenom sadržaju i mora biti one boje koja je propisana Privitkom V ovog Pravilnika. Ova zvanična etiketa nije potrebna ukoliko su podaci odštampani neizbrisivo sa vanjske strane pakiranja.
- (7) Ukoliko je pakiranje sjemena ponovno zatvoreno sukladno članku 8. stavak (2) ovog Pravilnika, ta činjenica se navodi na zvaničnoj etiketi zajedno sa mjesecom i godinom ponovnog zatvaranja i nazivom organa ovlaštenog za ponovno zatvaranje.
- (8) U slučaju sjemena čija je sorta genetički modificirana, dokument koji prati partiju sjemena, mora da sadrži podatak da je sorta genetički modificirana sukladno važećim propisima koji uređuju oblast GMO.
- (9) Ukoliko su sjemena tretirana nekim fitofarmaceutskim sredstvom ili bilo kojim drugim kemijskim sredstvom, naziv kemijskog sredstva i naziv aktivne tvari se navodi na zasebnoj etiketi dobavljača. Aktivna tvar mora biti dozvoljena za uporabu u Bosni i Hercegovini.

Članak 9.

(Stavljanje etiketa na pakiranja)

- (1) U promet se može staviti sjeme ako je etiketirano i zatvoreno sukladno odredbama ovog članka. Svaka etiketa mora imati jedinstveni serijski broj.

- (10) Sukladno odredbama Zakona i ovog Pravilnika, dobavljač ili neka druga osoba ne smije tijekom stavljanja u promet ili pripremanja za stavljanje u promet bilo kog sjemena, namjerno reproducirati, skidati, mijenjati, izbrisati, sakriti ili zloripotrijebiti na bilo koji način bilo koju zvaničnu etiketu koja je prikačena na pakiranje ili je stavljena unutar pakiranja sjemena.

Članak 10.

(Zakonska odgovornost dobavljača sjemena)

Podaci navedeni na zvaničnoj deklaraciji/certifikatu sjemena, predstavljaju zakonsko jamstvo u pogledu kategorije sjemena, postotka klijavosti sjemena, postotka analitičke čistoće sjemena, primjese (sadržaja sjemena drugih vrsta biljaka), autentičnosti i čistoće sorti.

Članak 11.

(Kontrolne mjere za uvoz sjemena)

- (1) Prijava i kontrola uvoza sjemena žita obavlja se sukladno odredbama Pravilnika o kontroli reprodukcionog materijala poljoprivrednih biljaka koji se uvozi ("Službeni glasnik BiH", broj 34/12).
- (2) Sjemeni moraju biti u pakiranjima, sa etiketama koje propisuje OECD sukladno kategoriji sjemena, a na etiketama se mora nalaziti oznaka "Prema EC pravilima i standardima".
- (3) Poštujući princip ekvivalencije dozvoljen je uvoz sjemena žita koja nisu proizvedena i zapakirana u Bosni i Hercegovini, a koja su deklarirana/certificirana prema OECD šemi i koja ispunjavaju pravila i standarde Europske unije u pogledu minimalnih standarda kvaliteta sjemena, a istovjetni su sa minimalnim standardima kvaliteta propisanim Privitkom III ovog Pravilnika.
- (4) Sve odvojene partije pošiljke sjemena žita moraju imati:
 - a) OECD certifikat za partiju sjemena žita koju izdaje nadležni organ zemlje izvoznice odgovoran da sjeme odgovara partiji sjemena koje je deklarirano/certificirano;
 - b) ISTA certifikat narančaste boje, koji se odnosi na dotičnu partiju sjemena žita;
 - c) fitosanitarni certifikat izdat od strane Organizacije za zaštitu zdravlja bilja zemlje izvoznice, kojim se potvrđuje da partija sjemena žita ispunjava zahtjeve propisane Zakonom o zaštiti zdravlja bilja i drugim propisima koji reguliraju ovu oblast.
- (5) Pregled svakog pakiranja i svake pojedinačne partije sjemena žita obavlja fitosanitarni inspektor i pri tome utvrđuje da li su pakiranja sjemena žita ispravno

zatvorena i etiketirana i da li se pojedinačni brojevi etiketa u potpunosti podudaraju sa brojevima etiketa zabilježenim na OECD certifikatu partije sjemena žita i na ISTA certifikatu partije sjemena žita narančaste boje.

- (6) Nije dozvoljeno uvoziti u Bosnu i Hercegovinu ona pakiranja koja su u prijevozu oštećena, koja nisu ispravno etiketirana, koja nisu pravilno zatvorena ili bilo koje drugo pakiranje sjemena žita za koje se ustanovi da na etiketi ima referenti broj partije sjemena žita različit od referentnog broja upisanog na deklaraciji/certifikatu. Troškove vraćanja takve pošiljke snosi uvoznik.
- (7) U slučaju uvoza partije sjemena žita koje je namijenjeno za razmnožavanje u Bosni i Hercegovini u cilju dalje proizvodnje, fitosanitarni inspektor uzima reprezentativni uzorak partije sjemena žita i dostavlja ga ovlaštenoj instituciji za zasijavanje na postkontrolnim parcelama.
- (8) U slučaju partije sjemena žita gdje postoji sumnja u pogledu kvaliteta sjemena žita, fitosanitarni inspektor uzima reprezentativni uzorak partije sjemena žita i dostavlja ga ovlaštenoj instituciji na testiranje koja utvrđuje usuglašenost sa standardima kvaliteta sjemena žita propisanim Privitkom III ovog Pravilnika. Do dobivanja konačnih rezultata fitosanitarni inspektor će zabraniti stavljanje u promet te partije sjemena žita.
- (9) Partija sjemena žita za koju se ustanovi da ne ispunjava standarde sjemena propisane Privitkom III ovog Pravilnika, ne može dobiti dozvolu za stavljanje u promet u Bosni i Hercegovini, a od dobavljača sjemena se zahtjeva da takve partije sjemena žita vrati u zemlju podrijetla i plati troškove vraćanja pošiljke.
- (10) Dobavljač vodi evidenciju o uvezenim količinama sjemena na Obrascu broj 6., Dijela III, Privitka I ovog Pravilnika.

Članak 12.

(Privici)

Privici od I do V su sastavni dio ovog Pravilnika.

Članak 13.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a primjenjivat će se šest mjeseci od dana stupanja na snagu.

Broj UZZB-01-1-02-2-603-1/12

12. srpnja 2012. godine
Sarajevo

Direktor
Radenko Radović, v. r.

PRIVITAK I

DIO I – ZVANIČNA DEKLARACIJA/CERTIFIKAT

(1) Po prijemu zahtjeva za izdavanje zvanične deklaracije/certifikata iz članka 6. ovog Pravilnika, vezano za sjeme oplemenjivača, predosnovno, osnovno i deklarirano/ certificirano sjeme (C), deklarirano/certificirano sjeme prve generacije (C1) i deklarirano/certificirano sjeme druge generacije (C2), Organ za potvrđivanje sukladno st. (2) i (3) ovog Privitka i po plaćanju naknada reguliranih zasebnim pravim propisom o troškovima koje donosi Uprava, izdaje za svaku partiju sjemena zvaničnu deklaraciju/certifikat koja sadrži podatke navedene u Privitku II ovog Pravilnika.

(2) Organ za potvrđivanje izdat će zvaničnu deklaraciju/certifikat za partije sjemena ako je:

- a) zahtjev dostavljen Organu za potvrđivanje u formi, na način i u vrijeme za registraciju partije ili partija sjemena koje se koriste za sjetvu sjemenskog usjeva ili sjemenskih usjeva od kojih će se dobiti partija;
- b) zvaničnim pregledom uzoraka partije sjemena utvrđeno da sjemena ispunjavaju standarde za sve kategorije navedene u Privitku III ovog Pravilnika.

(3) Organ za potvrđivanje odbit će izdavanje zvanične deklaracije/certifikata za partiju sjemena ako se ustvrdi da:

- a) uzorak partije sjemena uzet za potrebe zvaničnog ispitivanja, kako bi se utvrdilo da li partija sjemena ispunjava propisane standarde navedene u Privitku III ovog Pravilnika, nije uzet sukladno zahtjevima sadržanim u Privitku IV ovog Pravilnika;
- b) zvaničan pregled zasijane kontrolne parcele sa uzorkom partije sjemena u polju pokazuje da sjemenski usjev ne ispunjava propisane standarde navedene zasebnom propisu koji regulira kontrolu proizvodnje sjemenskih usjeva poljoprivrednih biljaka;
- c) je došlo do kršenja odredbi ovog Pravilnika koje se odnose na partiju sjemena za koju je dostavljen zahtjev za izdavanje zvanične deklaracije/certifikata.

DIO II – OBRASCI ZAHTJEVA I EVIDENCIJA ZA DEKLARIRANJE/
CERTIFICIRANJE SJEMENA

Obrazac broj 1.

Naziv (ime) i sjedište podnosioca zahtjeva

ZAHTJEV ZA IZDAVANJE DEKLARACIJA/CERTIFIKATA O SJEMENU BR. _____

1. Biljna vrsta: _____
2. Sorta: _____
3. Kategorija: _____
4. Dobavljač: _____
5. Broj Uvjerjenja o priznavanju usjeva, OECD certifikat za sjeme iz uvoza: _____
6. Broj izvorne deklaracije/certifikata (u slučaju ponovljenog pakiranja): _____
7. Zemlja podrijetla sjemena: _____

Redni broj	Broj deklaracije/certifikata o sjemenu	Broj izvješća o kvalitetu	Godina proizvodnje	Masa partije	Masa jednog pakiranja ili broj zrna	Broj pakiranja	Naziv preparata za tretiranje sjemena	Naziv i veličina frakcije	Klijavost %

8. Vrsta deklaracije/certifikata na pakiranju (samoljepljiva, za prošivanje, za vezanje): _____

Datum podnošenja zahtjeva

(M.P.)

Podnosilac zahtjeva

Obrazac broj 2.

Naziv (ime) i sjedište podnosioca prijave

ZAHTJEV ZA IZDAVANJE DEKLARACIJE/CERTIFIKATA O SJEMENU BR. _____
U SLUČAJU PONOVLJENOG PAKIRANJA, ZATVARANJA I OZNAČAVANJA

1. Biljna vrsta: _____
2. Sorta: _____
3. Kategorija: _____
4. Dobavljač: _____
5. Broj Uvjerjenja o priznavanju usjeva, OECD certifikat o sortnosti za sjeme iz uvoza: _____
6. Broj izvornog certifikata (u slučaju prepakiranja): _____
7. Zemlja podrijetla sjemena: _____

Redni broj	Broj deklaracije/certifikata o sjemenu	Broj izvješća o kvalitetu	Godina proizvodnje	Masa partije	Masa jednog pakiranja ili broj zrna	Broj pakiranja	Naziv preparata za tretiranje sjemena	Naziv i veličina frakcije	Klijavost %

8. Vrsta deklaracije/certifikata na pakiranju (samoljepljiva, za prošivanje, za vezanje): _____

Datum podnošenja zahtjeva

(M.P.)

Podnosilac zahtjeva

Obrazac broj 3.

EVIDENCIJA O IZDANIM DEKLARACIJAMA/CERTIFIKATIMA O SJEMENU

Redni broj	Datum	Podnosilac zahtjeva	Broj zahtjeva	Broj deklaracije/ certifikata	Broj izvješća o kvalitetu	Vrsta	Sorta /hibrid	Kategorija	Godina proizvodnje	Masa Partije (kg)	Masa jednog pakiranja	Broj pakiranja	Serijski brojevi deklaracije/certifikata na pakiranju	Naziv i veličine frakcije	Broj uvjerenja o priznavanju usjeva
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16

Obrazac broj 4.

EVIDENCIJA O SJEMENU ZA KOJE SE PODNOSI ZAHTJEV ZA IZDAVANJE DEKLARACIJE/
CERTIFIKATA O SJEMENU

Redni broj	Vrsta	Sorta	Kategorija	Broj partije	Datum podnošenja zahtjeva	Napomena
1	2	3	4	5	6	7

[illegible]

PRIVITAK II

PODACI KOJI SE NAVODE U ZVANIČNOJ DEKLARACIJI/CERTIFIKATU

- (1) Naziv i adresa Organa za potvrđivanje;
- (2) Naziv podnosioca zahtjeva, adresa i registracijski broj;
- (3) Referentni broj partije sjemena;
- (4) Vrsta/sorta/kategorija;
- (5) Neto težina partije sjemena i broj pakiranja;
- (6) Naziv aktivne materije fitofarmaceutskog sredstva (ako je sjeme tretirano);
- (7) Datum izdavanja.

PRIVITAK III

ZAHTJEVI ZA OSNOVNO SJEME, DEKLARIRANO/CERTIFICIRANO SJEME (C),
 DEKLARIRANO/ CERTIFICIRANO SJEME PRVE GENERACIJE (C1) I
 DEKLARIRANO/CERTIFICIRANO SJEME DRUGE GENERACIJE(C2)

UVJETI KOJE SJEME MORA ISPUNJAVATI

(1) Sjeme mora imati zadovoljavajuću autentičnost i čistoću sorte ili u slučaju sjemena inbred linija, zadovoljavajuću autentičnost i čistoću u vezi njegovih karakteristika. Za sjeme hibrida gore pomenute odredbe se također primjenjuju i na karakteristike komponenti.

(2) Posebno, sjeme vrsta koje su niže navedene moraju odgovarati sljedećim standardima ili drugim uvjetima:

a) *Avena nuda*, *Avena sativa*, *Hordeum vulgare*, *Triticum aestivum*, *Triticum durum*, *Triticum spelta*, izuzev hibrida, u svakom od slučajeva:

Kategorija	Minimalna čistoća sorte (%)
Osnovno sjeme	99.9
Deklarirano/certificirano sjeme prve generacije (C1)	99.7
Deklarirano/certificirano sjeme prve generacije (C2)	99.0

b) *Fagopyrum esculentum*, *Panicum miliaceum*:

Kategorija	Minimalna sortna čistoća (%)
Osnovno sjeme	95,0
Deklarirano/certificirano sjeme prve generacije (C1)	90,0
Deklarirano/certificirano sjeme druge generacije (C2)	90,0

c) samooplodne sorte *xTriticosecale* izuzev hibrida:

Kategorija	Minimalna sortna čistoća (%)
Osnovno sjeme	99,7
Deklarirano/certificirano sjeme prve generacije (C1)	99,0
Deklarirano/certificirano sjeme druge generacije (C2)	98,0

d) za hibride: *Avena nuda*, *Avena sativa*, *Hordeum vulgare*, *Triticum aestivum*, *Triticum durum*, *Triticum spelta* i samooplodne *x Triticosecale*, minimalna sortna čistoća sjemena kategorije deklariranog/certificiranog sjemena mora biti 90%. Ovo se mora ispitati na temelju zvaničnih testova postkontrolne na odgovarajućoj proporciji uzoraka;

e) za *Sorghum* spp i *Zea mays*: kada se za proizvodnju deklariranog/certificiranog sjemena hibrida koristi ženska muško-sterilna komponenta i muška komponenta koja ne obnavlja mušku fertilnost, sjeme će se proizvoditi:

- 1) miješanjem partija sjemena u odgovarajućem omjeru sorti gdje se s jedne strane, koristi ženska muško-sterilna komponenta, te s druge strane, ženska muško-fertilna komponenta;
- 2) uzgojem ženske muško-sterilne komponente i ženske muško-fertilne komponente u mjeri primjerenoj za sortu. Udio ovih komponenti ispituje se pregledima u polju sukladno uvjetima propisanim zasedbnim pravnim propisom koji regulira kontrolu proizvodnje sjemenskih usjeva poljoprivrednog bilja u BiH.

f) za hibride *Secale cereale*:

- 1) sjeme neće biti deklarirano/certificirano kao deklarirano/certificirano sjeme, ukoliko se ne uzmu u obzir rezultati zvaničnog postkontrolnog pregleda na predlošcima sjemena koji su zvanično uzeti, a koji je izvršen tijekom sezone uzgoja sjemena koje se prijavljuje za proces sertifikacije/deklariranja kao deklarirano sjeme u cilju određivanja zahtjeva baznog sjemena

za identitet i čistoću u pogledu karakteristika komponenti, uključujući mušku sterilnost, a prema odredbama ovog Pravilnika,

2) sjeme mora imati maksimalni sadržaj vlage do 14% i mora odgovarati sljedećim standardima ili drugim uvjetima u pogledu klijavosti, analitičke čistoće i sadržaja sjemena drugih vrsta biljaka:

VRSTA I KATEGORIJA	MINIMALNA KLJAVOST (% ČISTOG SJEMENA)	MINIMALNA ANALITIČKA ČISTOĆA (% TEŽINSKI)	MAKSIMALNI SADRŽAJ PO BROJU SJEMENA DRUGIH VRSTA BILJAKA U PREDLOŠKU TEŽINE NAVEDENIH U KOLONI 4, TABLICE 1, DIJELA II, PRIVITKA IV (UKUPNO PO KOLONI)				
			DRUGE VRSTE BILJAKA (A)	DRUGE VRSTE ŽITA	DRUGE VRSTE IZUZEV ŽITA	AVENA FATUA, AVENA STERILIS, , LOLIUM TEMULENTUM	RAPHANUS RAPHANISTRUM AGROSTEMMA GITHAGO
1	2	3	4	5	6	7	8
<i>Avena sativa, Hordeum vulgare, Triticum aestivum, Triticum durum, Triticum spelta:</i>							
- osnovno sjeme	85	99	4	1 (b)	3	0 (c)	1
- certificirano/deklarirano sjeme prve i druge generacije (C1 i C2)	85 (d)	98	10	7	7	0 (c)	3
<i>Avena nuda</i>							
- osnovno sjeme	75	99	4	1(b)	3	0 (c)	1
- certificirano sjeme prve i druge generacije (C1 i C2)	75(d)	98	10	7	7	0 (c)	3
<i>Fagopyrum esculentum</i>							
- osnovno sjeme	80	98	5	N	N	N	N
- certificirano/deklarirano sjeme prve i druge generacije (C1 i C2)	80	97	15	N	N	N	
Komercijalno (K) sjeme	80	97	20	N	N	N	N
<i>Panicum miliaceum</i>							
- osnovno sjeme	80	98	N	N*	N	N	N
-certificirano/deklarirano sjeme prve i druge generacije (C1 i C2), komercijalno sjeme (K)	80	97	N	N*	N	N	N
<i>Secale cereale</i>							
- osnovno sjeme	85	98	4	1 (b)	3	0 (c)	1
- certificirano/deklarirano sjeme	85	98	10	7	7	0 (c)	3
<i>Sorghum spp.</i>	80	98	0				
<i>xTriticosecale</i>							
- osnovno sjeme	80	98	4	1 (b)	3	0 (c)	1
- certificirano/deklarirano sjeme prve i druge generacije (C1 i C2)	80	98	10	7	7	0 (c)	3
<i>Zea mays</i>	90	98	0				

N* nisu propisani zahtjevi

(3) Standardi ili drugi uvjeti koji se primjenjuju:

- a) maksimalni sadržaj sjemena definiran u koloni 4. tablice, uključuje sjeme vrsta u kolonama od 5 do 8;
- b) drugo sjeme se neće smatrati nečistoćom ako drugi uzorak iste težine nema bilo kog sjemena druge vrste žita;
- c) prisustvo jednog sjemena *Avena fatua*, *Avena sterilis* ili *Lolium temulentum* u uzorku propisane težine se neće smatrati nečistoćom kada drugi uzorak iste težine nema bilo koje sjeme ovih vrsta;
- d) u slučaju sorti *Hordeum vulgare* (golozrni ječam) zahtjevani minimalni kapacitet klijavosti se smanjuje na 75% čistog sjemena. Na zvaničnoj etiketi se mora uključiti naznaka „Minimalni kapacitet klijavosti 75%“.

(4) Štetni organizmi koji smanjuju uporabljivost sjemena treba da budu na najmanjoj mogućoj razini, osobito, sjeme treba da odgovara sljedećim standardima kada je u pitanju *Claviceps purpurea* (maksimalni broj *sclerotia* ili fragmenata *sclerotia*):

Kategorija	<i>Claviceps purpurea</i>
1	2
Žita, izuzev hibrida <i>Secale cereale</i> :	
- Osnovno sjeme	1
- Deklarirano/certificirano sjeme	3
Hibridi <i>Secale cereale</i> :	
- Osnovno sjeme	1
- Deklarirano/certificirano sjeme	4 ^(a)

(a) Prisustvo pet dijelova *sclerotia* ili fragmeneta *sclerotia* u uzorku propisane težine smatrat će se da je sukladno standardima kada drugi uzorak iste težine nema više od četiri dijela *sclerotia* ili fragmenata *sclerotia*.

PRIVITAK IV**DIO I – UZIMANJE UZORAKA PARTIJA SJEMENA**

(1) Uzorak se dobija iz partije sjemena uzimanjem primarnih uzoraka slučajnim uzorkom sa različitih položaja u partiji i njihovim kombiniranjem kako bi se dobili složeni uzorci. Složeni uzorak se dostavlja na testiranje netaknut, ali ako je složeni uzorak suviše veliki isti se može smanjiti korištenjem propisanog separatora uzoraka sjemena, kako bi se dobio uzorak koji treba dostaviti.

(2) U svakom položaju uzimanja uzoraka partije sjemena, moraju se uzeti primarni uzorci približno iste veličine.

(3) Partija sjemena koju treba uzeti mora biti podvrgnuta odgovarajućim tehnikama miješanja i homogeniziranja tako da partija bude što je moguće više ujednačena. Ne smije biti dokaza ili drugih tragova heterogenosti. Ako se partija sjemena predstavlja kao uzorak u više od jednog pakiranja, pakiranja moraju biti iste veličine i tipa i sadržavati približno istu težinu sjemena.

(4) Kada je partija sjemena u vrećama ili pakiranjima slične veličine od kojih svaki sadrži više od 15 kg sjemena, a ne više od 100 kg sjemena, minimalni broj pakiranja koje treba uzimati kao uzorke, treba da bude sukladan sljedećoj tablici:

Broj pakiranja u jednoj partiji	Minimalni broj primarnih uzoraka koji se uzima
1 - 4	3 primarna uzorka iz svakog pakiranja
5 - 8	2 primarna uzorka iz svakog pakiranja
9 - 15	1 primarni uzorka iz svakog pakiranja
16 - 30	15 primarnih uzorka iz partije sjemena
31 - 59	20 primarnih uzorka iz partije sjemena
60 i više	30 primarnih uzorka iz partije sjemena

(5) Pakiranja koja se uzimaju kao uzorak biraju se sistematično ili slučajnim uzorkom, a primarni uzorci uzimaju se sa vrha, iz sredine i sa dna pakiranja, ali nije obvezno uzimati ih iz jednog ili više od jednog položaja na pakiranju. Položaj iz koga se sjeme uzima mora se mijenjati od pakiranja do pakiranja.

(6) Prilikom uzimanja partija sjemena za uzorke u pakiranjima koja sadrže manje od 15 kg sjemena, težina od 100 kg sjemena mora se uzeti kao osnovna jedinica, a manje jedinice treba kombinirati tako da sačinjavaju jedinice uzoraka koje ne prelaze ovu težinu (tj., 10 pakiranja od po 10 kg, 8 pakiranja od po 12 kg). U svrhe uzimanja uzoraka, svaka jedinica smatrat će se jednim zbirnim pakiranjem i primjenjivat će se postupci uzimanja uzoraka propisani st. (4) i (5) Dijela I ovog Privitka.

(7) Kod uzimanja uzoraka pakiranja koji sadrže više od 100 kg sjemena i za uzimanje uzoraka sjemena u rinfuzi, primarni uzorci se moraju uzimati iz različitih vodoravnih i okomitih

položaja izabranih sistematično ili slučajnim uzorkom i sljedeći zahtjevi se smatraju minimalnim:

Težina partije

Broj primarnih uzoraka koje treba uzeti

do 500 kg

najmanje 5 primarnih uzoraka

501 - 3.000 kg

1 primarni uzorak na svakih 300 kg, ali ne manje od 5

3.001 - 20.000 kg

1 primarni uzorak na svakih 500 kg, ali ne manje od 10

20.001 kg i više

1 primarni uzorak na svakih 700 kg, ali ne manje od 40

(8) Sredstva za uzimanje uzoraka moraju biti takva da mogu zahvatiti sve dijelove partije uzoraka i moraju ispuniti ISTA standarde za testiranje sjemena.

(9) Sva sredstva prije uporabe moraju biti očišćena. Metode korištenja sredstava za uzimanje uzoraka moraju biti one koje propisuje ISTA.

(10) Primarni uzorci sjemena za testiranje vlažnosti moraju se uzimati na takav način da se izlaganje atmosferi svede na minimum. Složeni uzorak koji je tako uzet dostavit će se netaknut instituciji za testiranje sjemena u nepropusnom pakiranju. Uzorak nije potrebno propuštati kroz separator sjemena. Testovi vlažnosti sjemena vrše se odvojeno od sjemena na kojima se vrše druga testiranja.

DIO II – MAKSIMALNA TEŽINA PARTIJE SJEMENA I MINIMALNA TEŽINA DOSTAVLJENOG UZORKA

Maksimalna težina partije sjemena (ili težina koja ne prelazi onu koja je navedena za više od 5%) i minimalna težina dostavljenog uzorka mora biti kako slijedi:

Vrsta	Maksimalna težina partije (tona)	Minimalna težina uzorka koji se uzima iz partije (grama)	Težina uzorka za određivanje vrsta navedenih u Tablici 4. kolonama od 5 do 8, Prvitka III, Dio II (grama)
1	2	3	4
<i>Avena nuda</i> , <i>Avena sativa</i> , <i>Hordeum vulgare</i> , <i>Triticum aestivum</i> , <i>Triticum durum</i> , <i>Triticum spelta</i> , <i>Secale cereale</i> , <i>xTriticosecale</i>	30	1000	500
<i>Fagopyrum esculentum</i>	10	800	600
<i>Panicum miliaceum</i>	10	250	150
<i>Sorghum bicolor</i> , <i>Sorghum bicolor x Sorghum sudanense</i>	30	1000	900
<i>Sorghum sudanense</i>	10	1000	900
<i>Zea mays</i> , osnovno sjeme inbred linija	40	250	250
<i>Zea mays</i> , osnovno sjeme izuzev inbred linija; certificirano/deklarirano sjeme	40	1000	1000

Minimalna težina dostavljenog uzorka za testiranje vlage je 100 grama.

PRIVITAK V

Podaci koji se odnose na vrstu i sortu sjemena, propisanu ovim Privitkom, moraju biti naznačeni na etiketi velikim štampanim slovima, a vrsta sjemena mora biti ispisana latinskim nazivom sukladno članku 1. ovog Pravilnika

ZVANIČNA ETIKETA ZA PAKIRANJE SJEMENA OPLEMENJIVAČA

(1) Propisani sadržaj:

- a) Organ za potvrđivanje;
- b) referentni broj partije;
- c) vrsta;
- d) mjesec i godina zvaničnog zatvaranja;
- e) sorta;
- f) "sjeme oplemenjivača";
- g) neto ili bruto težina prijavljenog sjemena ili broj prijavljenih sjemenki;
- h) ako su upotrebljeni granulirani pesticidi, supstance za peletiranje ili drugi čvrsti aditivi, navesti prirodu upotrebljenih aditiva i približan omjer između težine čistog sjemena i ukupne težine.

(2) Minimalna veličina etikete: 110 mm x 67 mm.

(3) Etikete je ljubičaste boje.

ZVANIČNA ETIKETA ZA PAKIRANJE PREDOSNOVNOG SJEMENA

(1) Propisani sadržaj:

- a) Organ za potvrđivanje;
- b) referentni broj partije;
- c) vrsta;
- d) mjesec i godina zvaničnog zatvaranja;
- e) sorta;
- f) "predosnovno sjeme";
- g) zemlja proizvodnje;
- h) neto ili bruto težina prijavljenog sjemena ili broj prijavljenih sjemenki;
- i) ako su upotrebljeni granulirani pesticidi, supstance za peletiranje ili drugi čvrsti aditivi, navesti prirodu upotrebljenih aditiva i približan omjer između težine čistog sjemena i ukupne težine.
- j) broj generacija koje prethode sjemenu kategorije deklarirano/certificirano sjeme ili deklarirano/certificirano sjeme prve generacije (C1).

(2) Minimalna veličina etikete: 110 mm x 67 mm.

(3) Etiketa je bijele boje sa poprečnom linijom ljubičaste boje.

ZVANIČNA ETIKETA ZA PAKIRANJE OSNOVNOG SJEMENA, DEKLARIRANOG/ CERTIFICIRANOG SJEMENA (C), DEKLARIRANOG/ CERTIFICIRANOG SJEMENA PRVE GENERACIJE (C1) DEKLARIRANOG/ CERTIFICIRANOG SJEMENA DRUGE GENERACIJE (C2)

(1) Propisani sadržaj:

- a) Organ za potvrđivanje;
- b) referentni broj partije;
- c) vrsta;
- d) mjesec i godina zvaničnog zatvaranja;
- e) sorta;
- f) kategorija;
- g) zemlja proizvodnje;
- h) neto ili bruto težina prijavljenog sjemena ili broj prijavljenih sjemenki;
- i) ako su upotrebljeni granulirani pesticidi, supstance za peletiranje ili drugi čvrsti aditivi, navesti prirodu upotrebljenih aditiva i približan omjer između težine čistog sjemena i ukupne težine.

(2) Minimalna veličina etikete: 110 mm x 67 mm.

(3) Etiketa za osnovno sjeme je bijele boje, za deklarirano/certificirano sjeme (C) i deklarirano/certificirano sjeme prve generacije (C1) je plave, a za deklarirano/certificirano sjeme druge generacije (C2) je crvene boje.

(4) U slučaju sorti koje su hibridi ili inbred linije:

- a) za osnovno sjeme gdje je hibrid ili inbred linija zvanično uvrštena u Sortnu listu, naziv ove komponente, pod kojim je zvanično prihvaćen, sa ili bez pozivanja na konačnu sortu, je praćen, u slučaju hibrida ili inbred linija koji su isključivo namijenjeni kao komponenta za konačne sorte, sa riječju "komponenta";
- b) za osnovno sjeme u drugim slučajevima, naziv komponente koja pripada osnovnom sjemenu, koja može biti data u formi šifre, praćen sa pozivanjem na konačnu sortu, sa ili bez pozivanja na tu funkciju (muški ili ženski) je praćen sa riječju "komponenta";
- c) za deklarirano/certificirano sjeme, naziv sorte kojem sjeme pripada, je praćen sa riječju "hibrid".

ZVANIČNA ETIKETA ZA PAKIRANJE SJEMENA ZA SORTE KOJE SU U POSTUPKU UPISA U SORTNU LISTU

(1) Propisani sadržaj:

- a) Organ za potvrđivanje;
- b) referentni broj partije;
- c) vrsta;
- d) mjesec i godina zvaničnog zatvaranja;
- e) zemlja proizvodnje;
- f) predloženo ime sorte čije sjeme se namjerava staviti u promet (referenca oplemenjivača sa naznakom predloženog imena ili odobrenog imena sorte) i broj zvanične prijave za upis sorte u Sortnu listu;
- g) naznaka „Sorta još nije zvanično upisana u Sortnu listu“;
- h) naznaka „U postupku ispitivanja i testiranja“;
- i) neto ili bruto težina prijavljenog sjemena ili broj prijavljenih sjemenki;
- j) ako je navedena kilaža i upotrebljeni granulirani pesticidi, supstance za peletiranje ili drugi čvrsti aditivi, navesti prirodu upotrebljenih aditiva sukladno propisima o korištenju dozvoljenih aktivnih tvari u Bosni i Hercegovini i približan omjer između težine čistog sjemena i ukupne težine.

(2) Etiketa je narančaste boje.

ZVANIČNA ETIKETA ZA PAKIRANJE SMJESE SJEMENA

(1) Propisani sadržaj:

- a) "Smjesa od _____ " ;
(naziv vrste ili sorte)
- b) Organ za potvrđivanje ili njihov znak;
- c) referentni broj partije;
- d) mjesec i godina zatvaranja;
- e) neto ili bruto težina prijavljenog sjemena ili broj prijavljenih sjemenki;
- f) ako su upotrebljeni granulirani pesticidi, supstance za peletiranje ili drugi čvrsti aditivi, navesti prirodu upotrebljenih aditiva i približan omjer između težine čistog sjemena i ukupne težine.
- g) naznaka: "Dozvoljeno za stavljanje u promet samo u Bosni i Hercegovini".

(2) Minimalna veličina etikete: 110 mm x 67 mm.

(3) Etiketa je zelene boje.

DODATNI PODACI KOJI SE DAJU ZA MJEŠAVINE SJEMENA

(1) Za svaki sastojak mješavine:

- a) vrsta;
- b) kategorija;
- c) sorta, inbred linija kukuruza;
- d) zemlja proizvodnje;
- e) razmjera po težini mješavine;
- f) za hibride kukuruza: "Naziv hibrida".

(2) Za mješavine sorti: nazivi bolesti ili štetočina, za koje se tvrdi da se umanjuju uporabom sjemenske mješavine.

ETIKETA DOBAVLJAČA ZA MALA PAKIRANJA SJEMENA IZUZEV MJEŠAVINE SJEMENA

(1) Propisani sadržaj:

- a) naznaka: "Sukladno pravilima i standardima Bosne i Hercegovine";
- b) naziv i adresa dobavljača odgovornog za pričvršćivanje etikete ili njegova identifikaciona oznaka;
- c) referentni broj partije;
- d) vrsta;
- e) sorta ili inbred linija kukuruza;
- f) kategorija;
- g) prijavljena neto težina ili prijavljeni broj sjemenki;
- h) za hibride: „Naziv hibrida“;
- i) naznaka: "Dozvoljeno za stavljanje u promet samo na tržište Bosne i Hercegovine".

(2) Etiketa je bijele boje sa poprečnom ljubičastom linijom za predosnovno sjeme, za osnovno sjeme je bijele boje, za deklarirano/certifikovano sjeme i deklarirano/certifikovano sjeme prve generacije plave, a za deklarirano/certifikovano sjeme druge generacije je crvene boje.

ETIKETA DOBAVLJAČA ZA MALA PAKIRANJA SMJESE SJEMENA

(1) Propisani sadržaj:

- a) "Smjesa od _____",
(vrste ili sorte)
- b) ime i adresa dobavljača odgovornog za pakiranje ili njegova identifikaciona oznaka,
- c) referentni broj partije,
- d) vrste ili sorte sastojaka,
- e) utvrđena neto težina ili utvrđeni broj sjemena,
- f) naznaka: "Dozvoljeno za stavljanje u promet u Bosni i Hercegovini".

(2) Etiketa je zelene boje.